

REFERAT fra styremøte i Norecopa, torsdag 28. januar 2010 kl. 0830-1230
på Veterinærinstituttet, Oslo

Tilstede:

Bente Bergersen (forvaltning, styreleder)
Signe Videm (industri)
Aurora Brønstad (forskning) i telefonmøte
Live Kleveland (dyrevern)
Adrian Smith (sekretær, referent)

Saksliste:

1. Mulighetene for å lage genetisk like forsøksfisk - Unni Grimholt orienterer (maks. 30 min.)
2. Regnskap for 2009
3. Utkast til årsberetning for 2009
4. Dato og faglig program for årsmøte
5. Valg av styremedlemmene og valgkomitéen
6. Referatsaker
  - a. Takkebrev fra NVH, støtte til multimediarommet
  - b. Samarbeid med Mary Wood, UC Davis
  - c. Retningslinjer for kreftforskning er lagt ute på nettet
  - d. Nettsidene til Norecopa
    - i. Google-analysen
    - ii. Oppgradering
  - e. Kompendiet i forsøksdyrlære for fiskeforskere
  - f. Artikkel til NVT om Norecopa
7. Faglig aktivitet i 2010: hvilke møter og arbeidsgrupper ønsker vi?
8. Søknad til VI om støtte til et arrangement (jf tlf-møte med Jorun Jarp 02.12.09, størrelsesorden 50-100.000)
9. Styret/sekretærens planer om møtedeltagelse i 2010
10. Utkast til aktivitetsplan for 2010-2013
11. Innspill til VI om aktiviteter som bør løftes frem, frist medio mars. Vårt utkast til årsberetningen ønskes innen samme frist.
12. Innovasjon Norge: skal vi gjøre et utspill ovenfor dem?
13. Kunngjøring av to faste datoer for søknader til bestemte formål (3R-prosjekter, møtedeltagelse, o.l.)
14. Bør Norecopa begynne å utlyse en premie for 3R-arbeid?
15. Konklusjonene fra Gardermoen: styrets prioritering av oppgavene innenfor fiskeforskning
16. Tåtupplipping (revurdering i lys av nye resultater)– oppdrag fra FDU.
17. Prinsipielt: Hvordan forholder vi oss til nyere forskningsresultater?
18. Arbeidet om fiskevaksiner
19. Oversikt over 3R-arbeid i toksikologimiljøet
20. 3R-KART
21. Kontakt med politikere ang. statsbudsjettet for 2011
22. Bør Norecopa ha eget reklamémateriale (minnepinner, kulepenner e.l.)?

Aurora Brønstad meddelte at hun måtte forlate møtet kl. 1155. Det ble derfor foretatt en viss omrokking i saklisten for å behandle alle sakene som trengte et vedtak mens styret var beslutningsdyktig. Sak 1 ble berammet til kl. 1000-1030, og referatsakene (sak 6) ble flyttet til sist på programmet.

Dagsorden ble godkjent og det var ingen innsigelser mot innkallingen. Bente ønsket velkommen til Norecopas 7. styremøte.

Sak 1.

Se nedenfor etter sak 11.

Sak 2.

Adrian presenterte regnskapet for 2009. Det har vært et omfattende arbeid å sammenligne Norecopas skyggeregnskap med det offisielle regnskapet hos Veterinærinstituttet, bl.a. fordi reiseregninger deles opp og regnskapsføres, dels med andre beløp enn det som var ført på regningen, under ulike budsjettposter. Lønnsutgiftene til sekretæren var ca. kr. 63.000 lavere enn antatt, samtidig som VI ikke hadde kreditert Norecopa med de kr. 100.000 som var avtalt etter underforbruket i 2008. Live nevnte at frivillige organisasjoner kan få refundert utlegg til merverdiavgift året etterpå. Hun ettersender sekretæren mer informasjon om dette. Det endelige resultatet for Norecopa i 2009 var et underskudd på kr. 23.049,03.

Vedtak: Styret tar regnskapet til etterretning. Sekretær og evt. styreleder avtaler en gjennomgang av regnskapet med ledelsen på VI for å få avklart noen av forholdene nevnt ovenfor. Sekretæren sender regnskapet til Norecopas revisor til kontroll på bilagsnivå, før det legges frem på årsmøtet til godkjenning.

Sak 3.

Adrian gjennomgikk utkastet til årsberetningen for 2009, som han og Bente hadde utarbeidet.

Vedtak: Styret tar utkastet til årsberetning til etterretning. Utkastet sendes til Norecopas medlemmer til uttalelse, før det legges frem på årsmøtet til godkjenning.

Sak 4.

Styret diskuterte datoen for årsmøtet/fagseminaret i 2010, som ifølge vedtektene må holdes innen 15. juni. Det var ønskelig å unngå kollisjon med FELASA/Scand-LAS-symposiet i Helsinki 14.-17. juni. Styreleder blir også opptatt i et annet møte i juni. Her er det imidlertid ennå ikke fastsatt endelig tidspunkt for møtet. Med bakgrunn i et notat utarbeidet av Adrian, diskuterte styret mulige temaer for den faglige delen av møtet, bl.a. korte innspill fra sentrale politikere, kreftforskere, GMO-miljøet og fiskeforskningen, etterfulgt av debatt. Styret ønsker god oppslutning rundt selve årsmøtet, med innspill til aktiviteter i 2011.

Vedtak: Styret bestemmer at foreløpig dato for årsmøtet i 2010 blir torsdag 3. juni på Adamstua. Adrian får i oppdrag å lage et førsteutkast til program for dagen, som i første omgang sirkuleres til styremedlemmene.

Sak 5.

Styrerepresentantene for forvaltningen (Bente, Kathrine) og dyrevernsbevegelsen (Live, Jannicke) er på valg på årsmøtet. Live og Kathrine har allerede meddelt at de ikke stiller til gjenvalg. Bente gir tilbakemelding litt senere ivår etter avklaring av endel forhold. Jannicke

stiller til gjenvalg som vararepresentant. Valgkomitéen er også på valg, men har signalisert at de stiller til gjenvalg.

Vedtak: Adrian orienterer valgkomitéen om at de må lete etter kandidater til de ledige vervene.

Sak 7-11 & 18.

Disse temaene overlapper og ble derfor diskutert som én felles sak.

Norecopa har eksistert i litt over 2 år. I løpet av denne tiden har organisasjonen etablert seg, bygget et internasjonalt nettverk og, delvis gjennom egne konsensusmøter, identifisert en lang rekke faglige problemstillinger knyttet til de 3 R'ene som det bør arbeides med. Styret ønsker nå at Norecopa skal bidra til at disse temaene tas opp til faglig behandling. Blant temaene er det en rekke utfordringer relatert til fiskeforsøk, inkl. merkemotoder, anestesi, analgesi, blodprøvetaking, stressmålinger, vaksinetesting og behovet for retningslinjer for humane endepunkter og "categories of severity" (jf. Norecopa/NFR-rapporten om velferd hos fisk i forsøk, samt konsensusmøtene på Gardermoen).

Norecopa er kjent med at VI ønsker en dialog med Norecopa om disse problemstillinger, med sikte på å etablere forskningsprosjekter. Norecopa ønsker også å knytte kontakt med det britiske senteret for de 3 R'ene (NC3Rs) for å lodde interessen for felles prosjekter.

I tillegg var det klart at styret ønsker å prioritere gjennomføringen av 3R-KART prosjektet (sak 20) med oppstart i inneværende år og avholde et nytt konsensusmøte i 2011 om "Harmonisation of the Care and Use of Agricultural Animals in Research".

Vedtak: Adrian lager en matrise med konkrete forslag til avgrensede prosjekter innenfor disse temaene, med mulige samarbeidspartnere, som sirkuleres til styremedlemmene. I tillegg redigeres aktivitetsplanen i tråd med de ovennevnte anførsler.

Sak 1.

Unni Grimholt, Senter for økologisk og evolusjonær syntese (CEES), UiO orienterte om sin forskning på å produsere genetisk like laks. De praktiske og økonomiske utfordringene knyttet til dette, samt behovet for basalforskning på teknikkene som er nødvendige for å produsere slike individer, ble diskutert, samt mulige finansieringskilder. Det er trolig europeisk interesse for å bygge opp en biobank (nedfrossen eller i form av dyr), samtidig som man ønsker å bevare den spesielle norske genetiske stammen. Mulige samarbeidspartnere og finansieringskilder ble diskutert. På kort sikt må det tas en avgjørelse om skjebnen til de få voksne dyr som Unni har allerede produsert. Styret ser på produksjon av genetisk like fisk som et stort fremskritt på veien mot en reduksjon i antallet fisk som brukes i forskning, noe som gjør dette prosjektet svært interessant for Norecopa, selv om organisasjonen ikke har ressurser til å støtte det økonomisk.

Vedtak: Unni Grimholt bes om å sende styret en enkel skisse til prosjekt innen 1. mars. Norecopa vil bruke skissen til å innlede diskusjoner med relevante fagmiljøer, i samarbeid med Unni.

Sak 12.

Temaet ble ikke diskutert på grunn av tidsnød.

Sak 13.

Som tidligere ønsker Norecopa å markere arbeidet med de 3 R'ene ved å gi støtte til medlemmers aktiviteter på dette feltet, f.eks. studiereiser, egne arrangementer,

kongressdeltagelse og egen forskningsaktivitet. Styret ønsker å kunngjøre konkrete frister så tidlig som mulig i 2010 for innsendelse av slike søknader.

Vedtak: Gjennom Norecopas nyhetsbrev og andre kanaler inviteres det til søknader til reiser o.l. innen hhv. 31. mars og 15. september. Når det gjelder søknader om forskningsstøtte, settes fristen til 2. juni.

Sak 14.

Styret diskuterte om Norecopa skulle begynne å utgi en premie for fremdragende arbeid innenfor de 3 R'ene, som kunne overrekkes på årsmøtet eller på et eget arrangement om høsten. Det ble diskutert om det var praktisk mulig å få laget opplegget for dette allerede i 2010, inkl. tilstrekkelig tid for miljøene å søke.

Vedtak: Adrian, i samarbeid med Live, utreder saken og lager et utkast til vedtekter, delvis basert på erfaringene som NC3Rs har med sin premieordning.

Sak 15.

Under konsensumøtet på Gardermoen i september 2009 ble det utarbeidet en liste over tiltak som bør igangsettes for å øke implementeringen av de 3 R'ene i fiskeforsøk. Basert på dette har Norecopa utarbeidet en prioriteringsliste, som skulle godkjennes av styret.

Vedtak: Utkastet til dokumentet godkjennes av styret som Norecopas syn på tiltakene som bør gjennomføres for å øke implementeringen av de 3 R'ene. Prioriteringsrekkefølgen fremgår av kort og langsiktig aktivitetsplan.

Sak 16 & 17.

Norecopa er kjent med at det er kommet to vitenskapelige publikasjoner av relevans til Norecopas uttalelse om tåtupplipping hos unge genmodifiserte gnagere. Den ene sammenligner tåklipping med tattovering og ID-chip, mens den andre evaluerer fysiologiske og adferdsparametre hos mus etter tåklipping (uten sammenligning med andre metoder). Publikasjonene går langt i retning av å anbefale tåklipping når mus i 5-7 dagers alder skal både individmerkes og tas vevsprøve fra til genotyping.

Spørsmålet er hvordan Norecopa skal forholde seg til resultatene av disse studiene. Likedan reiser det seg et prinsipielt spørsmål om hvor lang varighet Norecopas uttalelser skal gis før de revurderes, alternativt hvordan ny forskning skal presenteres på nettsidene. Adrian hadde laget et notat om saken, med forslag til en kommentar som kunne legges ute på Norecopas nettsider.

Styret hadde en lengre diskusjon om dette konkrete temaet. Saken er komplisert, delvis fordi de nye studiene viste at selve håndteringen av dyrene skapte målbart stress. Målinger av smerteoppfattelse og gripe-evne foretatt mange uker etter tåklipping gir heller ikke det hele bildet om hvordan dyrene opplever tåklipping.

Styret konkluderte at det var vanskelig å finne frem til en tekst som alle kunne enes om innenfor et tettpakket styremøte.

Vedtak: Adrian sirkulerer notatet til styremedlemmene, med en del justeringer i lys av diskusjonen. Diskusjonen om prinsipielle forhold knyttet til Norecopas uttalelser tas på neste styremøte.

Etter sak 17 måtte Aurora forlate styremøtet.

Sak 19.

Norecopa registrerer en del interesse i forskningsmiljøet for kompetanse innenfor alternativer til dyreforsøk innenfor toksisitetstesting og faget toksikologi generelt. Norecopa forsøkte i 2009 gjennom nyhetsbrevet å innhente informasjon om miljøer som arbeider spesielt med 3R-alternativer, med tanke på å lage en nasjonal oversikt, men fikk liten respons. Saken er dermed fortsatt aktuell men blir ikke prioritert med det første, grunnet Norecopas begrensede ressurser.

Sak 20.

Norecopa sendte en søknad til NFR i 2009 om støtte til et prosjekt for å kartlegge implementeringen av de 3 R'ene i norske fiskeforsøksmiljøer. Svar var ennå ikke mottatt før styremøtet.

Sak 21.

Det ble diskuterte ulike tiltak for å få større politisk interesse for bevilgninger til Norecopa og et statlig pengefond for 3R-forskning på statsbudsjettet for 2011. Styrets og sekretariatets arbeid for å øke bevilgninger fortsetter.

Sak 22.

Med dagens begrensende ressurser var det enighet om å ikke bruke midler på reklamemateriell i 2010.

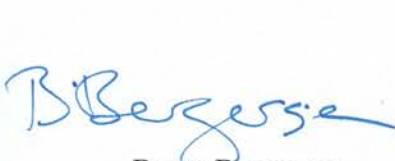
Sak 6.

- a) Norecopa har mottatt et takkebrev fra NVH for støtten (kr. 16.000) til drift av multimediarommet.
- b) Samarbeidet med Mary Wood, UC Davis, om å lage eksempler på hvordan litteratursøk settes opp, er i gang.
- c) Retningslinjer om bruk av dyr i kreftforskning er lagt ute på Norecopas nettsider under Guidelines A-Z (Neoplasia).
- d) Norecopa har engasjert firmaet EDB Totalpartner til å lage nye nettsider, med bl.a. en mer oversiktlig hovedside og bedre font-type. Sidene er også oppgradert med hensyn til søkemotoroptimalisering (for å øke antallet treff).
- e) Norecopa har, på eget initiativ, finansiert oversettelse av NVHs kompendium i forsøksdyrlære for fiskeforskere til engelsk. Kompendiet er fra 1999. I samarbeid med forfatterne skal innholdet oppdateres, slik at det kan tilbys på det internasjonale markedet.
- f) Bente og Adrian har skrevet et manuscript med tittel "Konsensus om dyreforsøk: Norecopas rolle" som er sendt til Norsk Veterinærtidsskrift.

Etter at sakslisten ble utarbeidet mottok Norecopa en anmodning fra Forsøksdyravdelingen på NVH om deling av deres utgifter til abonnementet på tidsskriftet ATLA (*Alternatives to Laboratory Animals*). I lys av Norecopas begrensede budsjett, og støtten som Norecopa ga til NVH i desember 2009 til deres multimediarom og til oversettelse av fiskekompendiet (se sak 6), avslås denne søknaden.

Møtet ble hevet kl. 1230.

Den tentative datoen for neste styremøte er **mandag den 19. april 2010** kl. 1000 - 1400.

Bente Bergersen
styreleder

Signe Videm
styremedlem

Aurora Brønstad
varastyremedlem

Live Kleveland
styremedlem

Adrian Smith
sekretær, referent